

Brüssel, 23.4.2019
COM(2019) 189 final

2019/0095 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

**seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel 20. mai 1987. aasta
ühistransiidiprotseduuri konventsiooniga moodustatud ELi-CTC ühiskomitees seoses
kõnealuse konventsiooni muudatustega**

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolev ettepanek käsitleb otsust, millega määratakse kindlaks liidu nimel ELi-CTC¹ ühistransiidi ühiskomitees (edaspidi „ühiskomitee“) võetav seisukoht seoses ühiskomitee poolt vastuvõetava otsusega, millega muudetakse 20. mai 1987. aasta ühistransiidiprotseduuri konventsiooni² (edaspidi „konventsioon“) liiteid.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Ühistransiidiprotseduuri konventsioon

Konventsiooni eesmärk on hõlbustada kaupade liikumist Euroopa Liidu ja teiste konventsiooniosaliste vahel. Sellega nähakse ette liidu tollitransiidiprotseduuri³ rakendamine lisaks Euroopa Liidule ka teiste konventsiooniosaliste suhtes ning ettevõtjate ja tolliasutuste kohustused, mis tuleb täita siis, kui kaupa veetakse selle protseduuri alusel ühe konventsiooniosalise territooriumilt teisele. Konventsioon jõustus 1. jaanuaril 1988.

Euroopa Liit on selle konventsiooni osaline. Teised konventsiooniosalised on Islandi Vabariik, Norra Kuningriik, Põhja-Makedoonia Vabariik, Serbia Vabariik, Šveitsi Konföderatsioon ja Türgi Vabariik. Neid riike nimetatakse konventsioonis ühistransiidiprotseduuri riikideks.

2.2. Ühiskomitee

Ühiskomitee ülesanne on konventsiooni hallata ja tagada selle nõuetekohane rakendamine. Komitee võtab otsuste abil vastu konventsiooni liidete muudatused.

Konventsiooniosalised võtavad ühiskomitee otsused vastu vastastikuse kokkuleppe alusel,⁴ nagu on sätestatud konventsiooni artikli 14 lõikes 2.

2.3. Ühiskomitee kavandataav akt

Ühiskomitee võtab 2019. aasta mais või juunis kirjaliku menetluse teel vastu otsuse konventsiooni liidete muutmiseks.

Konventsiooni on hiljuti muudetud kahel korral, 2016. aasta aprillis ja 2017. aasta detsembris,⁵ et viia see vastavusse liidu tolliseadustiku⁶ ning selle delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide sätetega, mis puudutavad transiidikorraldust ja liidu kauba tollistaatust.

Tehakse ettepanek täiendavate muudatuste kohta, et kajastada muid asjaomastes ELi õigusaktides tehtud muudatusi. Need on järgmised.

Komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2015/2446⁷ artiklit 84, milles on sätestatud tingimused, mida taotlejad peavad täitma, et saada luba vähendatud summaga üldtagatise esitamiseks või

¹ Ühistransiidiprotseduuri riigid (*Common Transit Countries – CTC*).

² EÜT L 226, 13.8.1987, lk 2.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määruse (EL) nr 952/2013 (millega kehtestatakse liidu tolliseadustik) artiklid 226 ja 227 (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

⁴ Ükski konventsiooniosaline ei esita vastuväiteid.

⁵ Ühiskomitee 28. aprilli 2016. aasta otsusega nr 1/2016 ja 5. detsembri 2017. aasta otsusega nr 1/2017. Otsused jõustusid vastavalt 1. mail 2016 ja 5. detsembril 2017.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

tagatise esitamisest loobumiseks, muudeti 2018. aasta juunis⁸. Muudatus puudutab piisavate rahaliste vahendite nõude väljajätmist eraldiseisva tingimusena, kuna selle rakendamine liikmesriikides näitas, et tingimust tõlgendati liiga piiravalt ja selle kohaldamisel vaadeldi ainult raha kättesaadavust. Seetõttu tuleks hinnang taotleja suutlikkuse kohta maksta võlg täies ulatuses tagasi lisada tema finantssuutlikkuse hindamisse. Kuna täidetavad tingimused on liidu tollitransiidiprotseduuri ja ühistransiidiprotseduuri puhul samad, dubleerib konventsiooni I liite artikkel 75 komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2015/2446 artiklit 84. Seetõttu tuleb konventsiooni I liite artiklit 75 muuta kooskõlas eespool nimetatud delegeeritud määruse uue artikliga 84.

Komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2016/341⁹ artikli 24 lõike 2 alusel oli kuni 1. maini 2018 lubatud kasutada lennutranspordis nn II taseme transiidilihtsustust, mis võimaldas ettevõtjal esitada transiidideklaratsioon elektroonilise manifesti põhjal. Alates 1. maist 2018 kohaldatakse lennutranspordi suhtes sätteid, mis hõlmavad uut transiidilihtsustust (s.o elektroonilise transpordidokumendi kasutamine transiidideklaratsioonina). Seetõttu tuleb kõik konventsiooni I liites esinevad viited II taseme transiidilihtsustusele välja jätta.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta¹⁰ tunnistati kehtetuks 27. aprilli 2016. aasta määrusega (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta,¹¹ mida kohaldatakse alates 25. maist 2018. Seega tuleb kõik konventsiooni I liites esinevad viited direktiivile 95/46/EÜ asendada viidetega määrusele (EL) 2016/679.

Lisaks rakendatakse protseduuri „T2-Corridor“, mille alusel saab vedada liidu kaupa läbi ühistransiidiprotseduuri riikide ilma tollistaatuse muutumiseta, praegu ainult kauba suhtes, mis ei ole suunatud ekspordiprotseduurile, nagu on sätestatud II liite artikli 2 lõike 2 punktis a. See piirang, mis tuleneb asjaolust, et praegune protseduuri „T2-Corridor“ käsitlev säte kuulub II liite I jaotise alla, ei olnud taotluslik, kuna liikmesriigid andsid teada, et ekspordikaupa veeti varem läbi koridori. Seepärast tuleks protseduuri „T2-Corridor“ käsitlev artikkel 2a konventsiooni II liite I jaotisest välja jätta ja lisada see uude Ia jaotisse, mille suhtes kõnealuse protseduuri kasutamise piirangud ei kehti.

2018. aasta juunis allkirjastatud Prespa kokkuleppega sai endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi uueks nimeks Põhja-Makedoonia Vabariik. Põhja-Makedoonia Vabariik on ühistransiidiprotseduuri riik ning konventsioon sisaldab viiteid riigi nimele ja koodile, mistõttu tuleb III ja IIIa liites teha vajalikud muudatused.

Protsess, mille tulemusel määratakse kindlaks ELi ühine seisukoht konventsiooni muutmist käsitleva otsuse eelnõu kohta, peaks kulgema võrdlemisi sujuvalt, sest otsuse sisu põhineb

⁷ Komisjoni 28. juuli 2015. aasta delegeeritud määrus (EL) 2015/2446, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 952/2013 seoses liidu tolliseadustiku teatavaid sätteid täpsustavate üksikasjalike eeskirjadega (ELT L 343, 29.12.2015, lk 1).

⁸ Komisjoni 7. juuni 2018. aasta delegeeritud määrus (EL) 2018/1118, millega muudetakse delegeeritud määrust (EL) 2015/2446 seoses üldtagatise suuruse vähendamise ja tagatisest vabastamise tingimustega (ELT L 204, 13.8.2018, lk 11).

⁹ Komisjoni 17. detsembri 2015. aasta delegeeritud määrus (EL) 2016/341, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 952/2013 seoses liidu tolliseadustiku teatavate sätete üleminekueeskirjadega, kui vajalikud elektroonilised süsteemid veel ei toimi, ja muudetakse komisjoni delegeeritud määrust (EL) 2015/2446 (ELT L 69, 15.3.2016, lk 1).

¹⁰ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

¹¹ ELT L 119, 4.5.2016, lk 1.

liikmesriikide poolt juba kokkulepitud ELi õigusnormidel (eelkõige liidu tolliseadustikku käsitlevate delegeeritud õigusaktide sätetel).

Komisjonil palutakse võtta vastu käesolev otsuse ettepaneku eelnõu ja edastada see nõukogule.

Ühiskomitee otsus, millega muudetakse konventsiooni, muutub konventsiooniosalistele siduvaks kooskõlas kõnealuse otsuse artikliga 2, milles on sätestatud, et otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Vastavalt konventsiooni artikli 15 lõikele 3 jõustavad konventsiooniosalised konventsiooni muutvad otsused kooskõlas oma õigusaktidega.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Kavandatav seisukoht on muuta konventsiooni liiteid, et viia need vastavusse järgmistega.

Liidu transiidikorraldust reguleeriv liidu tollialane õigus, eelkõige komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2015/2446 (mida on muudetud komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2018/1118) uus artikkel 84, ning uued sätted transiidilihtsustuse kohta lennutranspordis.

Füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumist käsitlev liidu õigus (eelkõige määrus (EL) 2016/679, millega tunnistati kehtetuks direktiiv 95/46/EÜ).

Liidu kauba tollistaatust käsitlevad sätted seoses T2 koridoriga.

Prespa kokkuleppe tulemusel nime „Põhja-Makedoonia Vabariik“ kasutuselevõtt.

Tagades konventsiooni täieliku kooskõla kehtivate liidu õigusaktidega ning luues seega ühetaolised tingimused liidu tollitransiidiprotseduuri ja ühistransiidiprotseduuri käsitlevate sätete järjekindlaks rakendamiseks, peaksid konventsiooni kavandatavad muudatused tooma olulist ja käegakatsutavat kasu nii ettevõtjatele kui ka tolliasutustele.

Kavandatav seisukoht on kooskõlas ühise kaubanduspoliitikaga.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslikud aspektid

4.1.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohaselt võetakse vastu otsused, millega kehtestatakse „lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

Konventsiooni artikli 15 lõike 3 punktis a on sätestatud, et ELi-CTC ühiskomitee võtab oma otsusega vastu konventsiooni liidete muudatused.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Ühiskomitee on lepinguga, täpsemalt ühistransiidiprotseduuri konventsiooniga moodustatud organ.

Otsus, mille ühiskomitee peab vastu võtma, on õigusliku toimega akt. See otsus on rahvusvahelise õiguse alusel siduv kooskõlas konventsiooni artikli 15 lõikega 3 ja artikliga 20.

Kavandatava aktiga ei täiendata ega muudeta konventsiooni institutsioonilist raamistikku.

Seega on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mida liidu nimel võetav seisukoht puudutab. Kui kavandatava aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

Konventsiooni liidete muudatuste eesmärk on tagada tõhus piiriületuskord. Kavandatava akti peamine eesmärk ja sisu on seega seotud ühise kaubanduspoliitikaga.

Seepärast on esildatud otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikkel 207.

4.3. Kokkuvõte

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikkel 207 koostoimes artikli 218 lõikega 9.

5. KAVANDATAVA AKTI AVALDAMINE

Kuna ELi-CTC ühiskomitee aktiga muudetakse konventsiooni, on asjakohane avaldada see akt pärast vastuvõtmist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel 20. mai 1987. aasta ühistransiidiprotseduuri konventsiooniga moodustatud ELi-CTC ühiskomitees seoses kõnealuse konventsiooni muudatustega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 207 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Ühistransiidiprotseduuri konventsioon¹² (edaspidi „konventsioon“) sõlmiti Euroopa Majandusühenduse, Austria Vabariigi, Soome Vabariigi, Islandi Vabariigi, Norra Kuningriigi, Rootsi Kuningriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni vahel 20. mail 1987 ning see jõustus 1. jaanuaril 1988.
- (2) Konventsiooni artikli 15 lõike 3 punkti a kohaselt võib konventsiooniga moodustatud ühiskomitee võtta oma otsusega vastu konventsiooni liidete muudatusi.
- (3) Konventsiooni sätted, mis puudutavad konventsiooni kohaldamise käigus vahetatud isikuandmete kaitset, peaksid sisaldama viidet Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2016/679¹³.
- (4) Komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2015/2446¹⁴ artiklit 84, milles on sätestatud tingimused, mida taotlejad peavad täitma, et saada luba vähendatud summaga üldtagatise esitamiseks või tagatise esitamisest loobumiseks, on muudetud¹⁵. Muudatus seisnes piisavate rahaliste vahendite nõude kui eraldiseisva tingimuse väljajätmises, kuna selle rakendamine liikmesriikides näitas, et tingimust tõlgendati liiga piiravalt ja selle kohaldamisel vaadeldi ainult raha kättesaadavust. Seetõttu tuleks hinnang ettevõtja suutlikkuse kohta maksta võlg täies ulatuses tagasi lisada tema finantssuutlikkuse hindamisse. Konventsiooni I liite artiklit 75, mis on samalaadne komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2015/2446 artikliga 84, tuleks vastavalt muuta.

¹² EÜT L 226, 13.8.1987, lk 2.

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

¹⁴ Komisjoni 28. juuli 2015. aasta delegeeritud määrus (EL) 2015/2446, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 952/2013 seoses liidu tolliseadustiku teatavaid sätteid täpsustavate üksikasjalike eeskirjadega (ELT L 343, 29.12.2015, lk 1).

¹⁵ Komisjoni 7. juuni 2018. aasta delegeeritud määrus (EL) 2018/1118, millega muudetakse delegeeritud määrust (EL) 2015/2446 seoses üldtagatise suuruse vähendamise ja tagatisest vabastamise tingimustega (ELT L 204, 13.8.2018, lk 11).

- (5) Vastavalt komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2016/341¹⁶ artikli 24 lõikele 1 kohaldatakse alates 1. maist 2018 uut transiidilihtsustust käsitlevaid sätteid, st lennutranspordis elektroonilise transpordidokumendi kasutamine transiidideklaratsioonina. Eelmist lennutranspordi transiidilihtsustust, mis võimaldas ettevõtjal esitada transiidideklaratsioon elektroonilise manifesti põhjal, võis kasutada ainult kuni 1. maini 2018. Seepärast tuleks kõiki konventsioonis esinevaid viiteid sellele lennutranspordi aegunud transiidilihtsustusele vastavalt muuta.
- (6) Tingimused, mille alusel T2 koridori kaudu veetav kaup säilitab liidu kauba tollistaatuse, on praegu kehtestatud konventsiooni II liite I jaotises, mida kohaldatakse ainult kauba suhtes, mis ei ole suunatud ekspordiprotseduurile. T2 koridori kaudu veetava liidu kauba suhtes sellist piirangut kehtestada ei soovitud. Seepärast tuleks konventsiooni II liite artikkel 2a jätta I jaotisest välja ning uus artikkel tuleks lisada uude Ia jaotisse, mille alusel sellist piirangut ei kohaldataks.
- (7) Pärast seda, kui Põhja-Makedoonia teatas Ühinenud Rahvaste Organisatsioonile ja Euroopa Liidule Prespa kokkuleppe jõustumisest, kannab endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik alates 15. veebruarist 2019 nime Põhja-Makedoonia Vabariik. Seepärast tuleks muuta konventsiooni III ja IIIa liites sisalduvat riigi nime ja koodi.
- (8) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel ühiskomitees võetav seisukoht, kuna konventsiooni muudatused, juhul kui need heaks kiidetakse, on liidule siduvad.
- (9) Kuna ühiskomitee otsusega muudetakse konventsiooni, on asjakohane avaldada kõnealune otsus pärast vastuvõtmist *Euroopa Liidu Teatajas*,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Seisukoht, mis võetakse liidu nimel 20. mai 1987. aasta ühistransiidiprotseduuri konventsiooniga moodustatud ühiskomitees seoses konventsiooni liidete muudatustega, põhineb kõnealuse ühiskomitee otsuse eelnõul, mis on lisatud käesolevale otsusele.

Väiksemaid muudatusi otsuse eelnõus võivad liidu esindajad ühiskomitees teha ilma nõukogu täiendava otsuseta.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

¹⁶ Komisjoni 17. detsembri 2015. aasta delegeeritud määrus (EL) 2016/341, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 952/2013 seoses liidu tolliseadustiku teatavate sätete üleminekueeskirjadega, kui vajalikud elektroonilised süsteemid veel ei toimi, ja muudetakse komisjoni delegeeritud määrust (EL) 2015/2446 (ELT L 69, 15.3.2016, lk 1).